

Vader Maxima wist van bloedbad in Argentinië

Oud-collega: vader Maxima wist van bloedbad

DOOR INEKE HOLTWIJK, de Volkskrant April 22, 2000

Natuurlijk wist Jorge Zorreguieta dat er midden jaren zeventig in Argentinië een bloedbad aan de gang was, zegt een toenmalige collega van hem. De vader van Maxima, de mogelijk aanstaande verloofde van kroonprins Willem-Alexander, was destijds staatssecretaris van Landbouw, en hij wist net als alle andere politici dat de tegenstanders niet in de gevangenis waren beland, maar inmiddels om het leven gebracht.

'Want er was hier een oorlog aan de gang', zegt Juan Alemann, destijds de collega van Zorreguieta op Financien. Zorreguieta zelf is over deze kwestie niet benaderbaar.

Alemann: 'De meeste mensen gingen destijds dood met het wapen in de hand.' Details vernam hij, zoals bijna alle Argentijnen, pas vele jaren later. Dat nog levende mensen met opengesneden buik in zee waren gegooid. Of in de rivier.

Alemann kreeg - toen hij in de regering zat - regelmatig verzoeken van kennissen en vrienden of hij asjeblijft wilde informeren naar het lot van een vermiste dierbare. Ook Zorreguieta is ongetwijfeld verschillende malen benaderd, want bijna iedere minister of staatssecretaris kreeg vroeg of laat zo'n verzoek op zijn bureau, zegt Alemann.

Hijzelf informeerde trouw, bij een plaatselijke commandant of een andere militair. Die zeiden dan 'vamos ver' (we zullen er naar kijken). En dan? 'Dan hoorde je nooit meer iets', zegt Alemann. Het bevreesdde hem niet. Hij protesteerde ook niet. 'We waren in oorlog. In iedere oorlog heb je excessen.'

Zelf overleefde Alemann twee aanslagen. Zijn huis werd opgeblazen, en zijn auto werd onder vuur genomen toen hij op weg was naar het ministerie. Meer dan honderd kogels sloegen in. Dat was in 1979, drie jaar na de coup. 'Toen waren er nog steeds verzetshaarden', zegt zijn broer, de zakenman Roberto Alemann.

De Alemannen, eigenaren van onder meer het Argentiniëse Tagesblatt in Buenos Aires, werden - net als Jorge Zorreguieta in eigen kring - als respectabel en gedegen bestempeld. Zij stredden tegen de nazi-gezindheid van Argentinië, maar schaarden zich achter president Videla.

Ze waren het niet eens met executies zonder proces, maar slikten hun bezwaren in. In Argentinië is dat 'de theorie van de twee duivels' gaan heten. De eerste duivel was de door Cuba geïnspireerde guerrillabeweging, die sinds eind jaren zestig zakenlieden kidnapte, aanslagen pleegde en het land wilde overnemen. 'Zij begonnen met de vuile oorlog', zegt Roberto Alemann, die zelf ook aan twee pogingen tot executie door guerrillastrijders ontkwam. De tweede duivel was de staatsterreur. Het doel heiligde de middelen. Het was een kwestie van overleven, vindt de zakenman.

De sfeer van de Koude Oorlog had in 1976 ook Argentinië in de greep. De militairen wilden niet alleen de oppositie elimineren, maar ook het oude Argentinië van vakbonden, industrie en Peron. Daarbij stond hun een kapitalistische, superliberale, landbouwproducten exporterende wereldmacht voor ogen.

Het kabinet was met zorg samengesteld. De leden moesten 'ideologisch vuurvast' zijn, zegt Maria Seoane, schrijfster van verschillende boeken over de dictatuur. 'Twijfelaars kon men niet gebruiken.' Tot en met het niveau van ondersecretaris (zoals Zorreguieta dat in de eerste

jaren was) moesten alle kandidaten goedgekeurd worden door de drie commandanten van het regime.

De federatie van ondernemers, onder voorzitterschap van Jose Alfredo Martinez de Hoz, had de vrije hand bij de benoemingen. Zorreguieta was een logische keus. Hij paste in het profiel: hij kende niet alleen de problemen in de landbouw van dichtbij, maar was vooral katholiek, anticommunistisch, antiperonistisch, kapitalistisch en conservatief. Hij was spreekbuis geweest van een dozijn landbouworganisaties, inclusief de machtige Sociedad Rural, de club van grootgrondbezitters.

Zorreguieta bleek een loyaal kabinetslid. Halverwege de rit werd hij gepromoveerd tot staatssecretaris. Toen Videla en superminister Martinez de Hoz van Economie vijf jaar na de coup vertrokken, zat ook de termijn van Zorreguieta en Juan Alemann erop.

Bij zijn afscheid sprak Zorreguieta enthousiast over 'de nieuwe fase van het Proces van Nationale Reorganisatie', zoals de dictatuur zichzelf noemde.

De regering noemde hij 'een groep mensen, die eerlijk, onbaatzuchtig en patriottisch' Argentinië dienen.